

Uddannelses- og Forskningsministeriets vurdering af DEA's analyse af effekter af øget kvote 2-optag og optagelsesprøver på statskundskab på Syddansk Universitet

Om analysen

DEA har i august 2022 lavet en analyse af effekterne af øget kvote 2-optag og indførelse af optagelsesprøver på statskundskab på Syddansk Universitet (SDU). SDU øgede i 2017 andelen af pladser i kvote 2 fra 25 pct. til 50 pct. samtidig med, at der blev indført en ny generel optagelsesprøve baseret på en australsk prøve.

Analysen konkluderer, at ændringerne i optagelsesprocessen på SDU for uddannelsen, statskundskab, har medført et fald på ca. 2,5 pct. i optaget af ansøgere med forældre i den laveste indkomstgruppe. Samtidig optages ca. 6 pct. flere ansøgerne med forældre i den mellemste indkomstkategori og ca. 10 pct. færre ansøgere fra de mest velstillede hjem.

30. august 2022

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Analysen konkluderer også, at forældres indkomst har positiv betydning for chancen for at blive optaget efter ændringen blandt kvote 2-ansøgere.

Uddannelses- og Forskningsministeriets vurdering af analysens resultater vedr. social mobilitet

Uddannelses- og Forskningsministeriet vurderer ikke, at man på baggrund af analysens resultater kan konkludere, at indførelse af ny national optagelsesprøve som adgangskrav i kvote 2, som foreslået i *"Flere veje, nye muligheder – Et nyt og forbedret optagelsessystem til de videregående uddannelser"*, vil indebære et mere socialt skævt optag på de videregående uddannelser.

Det skyldes, at analysens resultater er tvetydige, effekterne er små, og at de er baseret på et begrænset antal observationer på én enkelt uddannelse. Dette gør, at konklusionerne generelt ikke vurderes generaliserbare. Konklusionen om, at færre ansøgere med forældre i den laveste indkomstgruppe optages i kvote 2, er eksempelvis baseret på ca. 350 optagne. Den målte ændring svarer derfor til en ændring i optaget på under 10 personer over 9 år på 3 universiteter.

Hertil kommer, at den analyserede ændring i optagelsesprocessen på SDU afviger fra forslaget i *"Flere veje, nye muligheder – Et nyt og forbedret optagelsessystem til de videregående uddannelser"* ved, at SDU's optagelsesprøve er en australsk test, der ikke tager udgangspunkt i en dansk kontekst. Den nye nationale optagelsesprøve i *"Flere veje, nye muligheder – Et nyt og forbedret optagelsessystem til de videregående uddannelser"* er omvendt tænkt som en optagelsesprøve tilpasset det danske uddannelsessystem. Prøven vil blandt andet blive kvalitetssikret i forhold til sociale skævheder af danske forskere, uddannelsesinstitutioner mv.

Endelig bemærkes det, at fokus i *"Flere veje, nye muligheder – Et nyt og forbedret optagelsessystem til de videregående uddannelser"* er, at kvote 2 skal være bedre og mindre skæv, men at kvote 2 skal fastholdes, idet kvote 2 kan:

- give uddannelsesmuligheder for uddannelsessøgende med forskellige baggrunde som eksempelvis faglærte.

- give mulighed for at komme i betragtning til en uddannelse uafhængigt af karaktergennemsnit, så også ansøgere med lavere snit, end der kræves for at blive optaget i kvote 1, har en chance.
- Understøtte et bedre match mellem den enkelte ansøger og uddannelse, end kvote 1 gør. Analyser viser bl.a., at frafald er lavere i kvote 2 – også for studerende med faglærte og ufaglærte forældre.

Uddybende vurdering af resultaterne i DEA's analyse

Social baggrund

DEA konkluderer i analysen, at ændringen i SDU's optag på statskundskab i 2017 ikke påvirkede, hvem der blev optaget, når man ser på de optagnes baggrund mht. forældres uddannelsesbaggrund.

DEA konkluderer til gengæld, at ændringen påvirkede, hvem der bliver optaget mht. forældrenes indkomst. DEA understreger dog i analysen, at de identificerede effekter er tvetydige.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

På den ene side ses et mindre fald i optaget af ansøgere med forældre i den laveste indkomstgruppe (2,5 pct.), men på den anden side optages flere ansøgerne med forældre i den mellemste indkomstkategori og i gennemsnit falder forældreindkomsten for de optagne.

Samtidig er resultaterne baseret på få observationer. Konklusionen om, at færre ansøgere med forældre i den laveste indkomstgruppe optages, er baseret på ca. 350 optagne over 9 år på 3 universiteter. Den målte ændring må derfor svare til en ændring i optaget på under 10 personer over 9 år.

Uddannelses- og Forskningsministeriet finder det desuden usikkert, om analysen kan adskille effekterne af at indføre en ny national optagelsesprøve i kvote 2 fra effekten af, at ansøgergruppen også ændrer sig markant, fordi SDU samtidig øgede deres optag via kvote 2 fra 25 til 50 pct. Derfor er ansøgergrupperne i kvote 2 før og efter ændringen reelt ikke sammenlignelige. Der er desuden usikkerhed om fortolkningen af resultatet, bl.a. i lyset af de tvetydige resultater for det samlede optag.

Uddannelses- og Forskningsministeriet vurderer derfor, at det på baggrund af analysen er vanskeligt at konkludere, om forældres indkomst har fået ændret betydning for kvote 2-ansøgernes chance for at blive optag.

Sabbatår

DEA's analyse finder, at antallet af sabbatår er steget for de optagne efter ændringen i 2017, ca. 4 måneder. Dette gør sig ikke i samme grad gældende for ansøgerne. Det vil sige, at det særligt er vurderingen af ansøgerne på statskundskab på SDU, der gør, at antallet af sabbatår for de optagne er steget.

Det flugter med resultater fra evalueringen af optagelsessystemet, der viste, at antallet af sabbatår har positiv effekt på vurderingen i kvote 2 og ift. frafald generelt.

Uddannelses- og Forskningsministeriet vurderer ikke, at analysens resultater generelt kan bruges til at konkludere, at antallet af sabbatår vil stige, hvis optagelsessystemet ændres som foreslået i *"Flere veje, nye muligheder – Et nyt og forbedret optagelsessystem til de videregående uddannelser"*.

Det skyldes bl.a., at der med *"Flere veje, nye muligheder – Et nyt og forbedret optagelsessystem til de videregående uddannelser"* er lagt op til, at der skal ske en kvalitetssikring af optagelsesmetoderne, herunder at kendte aktiviteter, der forudsætter sabbatår, som eksempelvis udlandsophold mv., ikke længere skal give point i kvote 2.

Hertil kommer, at det er Uddannelses- og Forskningsministeriets vurdering, at resultaterne skal tolkes med varsomhed på grund af den ændrede ansøgergruppe. Det er således muligt, at SDU tiltrækker en anden gruppe ansøgere efter ændringen, herunder personer som i forvejen havde valgt et eller flere sabbatår. Det kan derfor ikke på baggrund af analysen konkluderes, at ændringen i optagelsesprocessen i sig selv har fået ansøgerne til at forlænge deres sabbatperiode.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Karakterers betydning

Analysen finder, at karakterer med ændringen i optagelsesprocessen fik væsentlig mindre betydning for optagelsessandsynligheden på statskundskab på SDU. Ændringen af optagelsesproceduren har derfor mindsket karakterernes betydning for den enkelte ansøger.